

Poppenkastspel: te spelen op het toneel door volwassenen, ouders en leerkrachten, gebaseerd op de poppenkast van Jan Klaassen.

Opgevoerd tijdens Carnaval in de Vrije School Driebergen.

Duur: ruim een half uur.

Jan Klaassen en het zieke schoolkind.

Jan Klaassen, Katrijn, Buurvrouw, Schoolkind, Moeder, Kwakzalver, Vrouw.

Buurvrouw veegt, Jan Klaassen en Katrijn komen op met handen vol serpentines en vlaggetjes, kwakzalver gaat vooraan rechts zitten en vrouw staat er bij, moeder en kind bij fauteuil of bankje links op het toneel.

Buurvrouw tegen de kinderen: *"He..., altijd zo'n rommel, je kunt altijd wel blijven vegen"*.

Jan tegen de kinderen: *"Het is bijna feest en we gaan fijn alles mooi maken. We gaan nu alles al vast versieren en maken het heel vrolijk"*.

Katrijn: *"Iedereen mag helpen en dan wordt het heel mooi"*.

Buurvrouw : *"Nou, ik heb net alles mooi schoon geveegd. Dat zal wel weer veel rommel geven. Maar ja, feest maken is wel heel leuk"*.

Katrijn: *"Kom Jan..., we moeten opschieten..., we gaan snel beginnen"*.

Hangen versieringen op aan gespannen touwen tegen de achterwand.

Kind komt op met springtouw en praat met de kinderen:

"Hebben jullie dat gehoord ? Het wordt feest en ze gaan alles versieren. En iedereen mag helpen. Nou, dat vind ik wel leuk. Ik wil daarbij ook gaan helpen. Dan ga ik vandaag niet naar school. Ik heb gewoon geen zin. Ik doe het niet. Ik zeg gewoon tegen mijn moeder dat ik heel ziek ben, dat ik moet overgeven of zo, iets heel ergs. Nou..., dan hoef ik vast niet naar school en kan ik fijn meehelpen met het versieren voor het feest. Ik heb vandaag echt geen zin in school".

Jan kijkt om: *"Wat hoor ik, heb jij geen zin, dan heb ik wel een lekker drankje voor je, waar je vanzelf heel veel zin van krijgt om naar school te gaan. Een echt zindrakje. Wil je een slokje ?"*

Kind: *"Nee,... dat hoef ik niet !, ik wil echt niet naar school"*.

Jan haalt schouders op en gaat verder met versieren.

Moeder komt op en het kind kwijnt weg: *" Oh..., moeder, ik voel me zo ziek. Ik moet overgeven... Auw.... Ik kan echt niet naar school"*.

Moeder schrikt hevig: *"Ach, mijn lieve kind, wat is dat nou, wat vervelend, hoe kan* 1.

dat nou toch, wat moet ik toch doen? Tegen de kinderen: *"Dat is heel vervelend kinderen, nou moet ik misschien wel een dokter halen, of een medicijn. Dat kost altijd veel geld. Dat is heel duur en dat geld heb ik niet. Ach..., wat vervelend nou".*

Tegen het kind: *"Kom dan maar..., gaat het nog ?, ga maar liggen",*

Ze stopt haar toe onder een deken in de fauteuil.

Buurvrouw veegt nog wat en zegt: *"Zo, ik ben klaar. Ik ga helpen met versieren".*

Moeder loopt de straat op en komt buurvrouw tegen: *"Ach, buurvrouw, nu moet u toch eens horen, mijn kind is ziek, zomaar ineens, wat moet ik toch doen ?*

Buurvrouw: *"Och..., och..., wat is het toch wat , je kind ziek? Nou, dan moet je ze gewoon zuurkool geven, of flink veel rode kool, en je moet pannenkoeken bakken, en dan met veel suiker er op. Dat is heel goed".* Dan tegen de kinderen: *"Ik weet altijd heel veel middeltjes, voor van alles. Ik maak altijd iedereen weer beter".*

Jan Klaassen en Katrijn horen dat en komen er bij staan. Jan: *"Dat is allemaal onzin, je moet gewoon met dat kind naar buiten gaan en luisteren naar de vogels. Ze moet ruiken aan de bloemen. Daar wordt ze zo weer beter van".*

Katrijn: *" Jan, wat zeg je nou, dat is allemaal onzin. Moeder..., je moet naar een echte dokter, die gestudeerd heeft, die weet wat je kind mankeert, die kan je een goed drankje meegeven, ook al kost dat geld".*

Buurvrouw, Jan en Katrijn gaan mompelend verder met de versiering. Kind hangt over de rand van de stoel en kijkt hunkerend naar het versieren.

Moeder tegen de kinderen: *"Ik heb helemaal geen geld voor een drankje van een dokter. Dat is altijd zo duur. Dan moet ik het geld, dat ik gespaard heb voor mijn kind om te studeren, maar gebruiken... Anders heb ik niet".*

Vrouw van kwakzalver luistert het gesprek af en loopt naar moeder toe: *"Goede morgen, vriendelijke mevrouw. Ik heb gehoord dat uw kind ziek is, ach wat vervelend. Ik weet wel wat het is, het komt van een parasiet, het is heel erg, het komt heel snel op en het is heel ernstig. Mijn zusje, ach wat zielig, mijn zusje is er aan dood gegaan. Je moet heel snel een drankje halen. Ik weet wel iemand die dat drankje kan maken. Dat is dokter Miximoes, hij woont daar, op de hoek. Hij heeft mijn lieve kind, dat ook ineens ziek was, direct weer beter gemaakt. Ga daar maar naar toe, voor het te laat is. Gaat u maar snel veel geld halen".*

Moeder gaat weg om geld te halen.

Vrouw van kwakzalver tegen de kinderen: *" Een ziek kind ?, nou..., daar weten wij wel wat op".* Gaat naar haar man.

Kind sluipt van de stoel naar Jan en Katrijn: *"Ik ga jullie fijn helpen met versieren, ik kan dat heel goed. Als mijn moeder jarig is ga ik ook alles mooi maken. Zeg maar wat ik kan doen".*

Jan: *"Jij moet toch eigenlijk naar school ook al heb jij geen zin. Nou... kom dan maar. Hier heb je mooie vlaggetjes en die moeten daar aan die paal".*

Buurvrouw: *"Wat doe jij hier, jij hoort toch in bed?"*

Katrijn: *"Hee, hee, hee, wat is dat, wat moet dat kind daar, moet jij niet naar school".*

Kind: *"Maar iedereen mag toch helpen"?*

Katrijn: *"Je mag niet zomaar helpen. Jan, dat kind moet naar school of naar huis".*

Tegen kind: *"Ga jij eens vlug weg, voor ik het tegen je moeder vertel".*

Kind gaat schielijk terug naar de fauteuil maar blijft naar het versieren kijken.

Vrouw van kwakzalver tegen haar man: *"Straks komt er een vrouw die een drankje wil hebben voor een ziek kind. Je moet haar gewoon iets goedkoops geven en dan lekker heel veel geld vragen".* Tegen de kinderen: *"Wat kan het ons schelen of dat kind er beter van wordt of niet. Als wij maar veel geld krijgen".*

Kwakzalver staat op en zegt tegen de kinderen: *"Ja, wij maken altijd hele goedkope drankjes, voor iedereen".* Gaat weer zitten aan tafeltje met veel flesjes en potjes.

Moeder komt op met het geld en zegt tegen de kinderen: *"Dan moet ik nu maar mijn gespaarde geld voor de studie van mijn kind uitgeven voor een drankje. Mijn lieve kind moet wel weer beter worden, zodat ze weer naar school kan".*

Dan gaat ze naar de dokter.

De kwakzalver staat op en loopt moeder tegemoet: *"Mijn lieve mevrouw, waar kan ik u mee van dienst zijn. Wat kan ik voor u doen. Ik kan alles voor u maken en alle mensen worden altijd snel weer beter".* En schielijk tegen de kinderen: *"Jullie wisten dat al he, dat ik alle mensen snel weer beter maak".*

Moeder: *"Ik wil graag een drankje voor mijn zieke kind, ze is zo maar in eens ziek geworden".*

Kwakzalver: *"Ach, een drankje voor uw zieke kind, ach..., wat vervelend. Komt u maar binnen. Nou kijk..., ik doe dit hier in... en ik doe dat er dan nog bij... en dan een beetje van dit en een beetje van dat en dan moet ik het nog even schudden... en dan is het al klaar. Alstublieft, mijn lieve mevrouw. Ik zal het goedkoop voor u doen. Geeft u maar 175 euro..., mevrouw".*

De vrouw kijkt over de schouder mee en de dokter kijkt af en toe slim de zaal in.

Moeder schrikt hevig: *"Ach..., zo veel?, mijn arme spaargeld, maar..., als mijn lieve kind hier weer beter van wordt, nou alstublieft dan maar".* (veel kopietjes op gekleurd papier, stuk voor stuk aanreiken en houdt nog iets over) Tegen de kinderen: *"Ach..., ach..., 175 euro, wat duur".*

Jan merkt dat en volgt dat heimelijk op afstand.

Als moeder vertrekt zegt de dokter lachend tegen de kinderen: *"Nou kinderen, nu heb ik toch weer mooi veel geld voor een eenvoudig drankje"*.

De vrouw lacht en zegt tegen de kinderen: *"Zo worden we lekker snel rijk"*.

Jan betrapt de dokter en zijn vrouw, die geld tellen en lachen: Vrouw: *"Dat heb je heeeel goed gedaan"*.

Katrijn: *"Jan, wat sta je daar nou te kijken, schiet toch eens op, we moeten toch versieren!"*. Ze gaan weer aan het werk.

Moeder komt thuis: *"Kijk eens mijn lieve kind, dit is een goed drankje, neem het maar en wordt maar snel weer beter"*.

Het kind drinkt er van en roept: *"Bah..., wat vies..., ik word hier echt heel ziek van, auw, auw, nu heb ik echt buikpijn, nu moet ik echt overgeven, auw, mijn maag..."* en spuugt er ook wat van uit. Ze wordt nu echt ziek en hangt over de stoel.

Moeder wordt radeloos en zegt tegen de kinderen: *"Ooh, wat erg... mijn kind wordt nog zieker en nu ben ik ook nog al mijn geld kwijt. Ooh, wat verschrikkelijk, al mijn geld... ach, mijn lieve kind, wat nou!"*

Moeder loopt de straat op. Daar treft ze buurvrouw: *"Buurvrouw, moet u toch eens horen, mijn kind heeft een drankje gehad en daar is ze nog veel zieker van geworden... ooh"*.

Buurvrouw: *"Nou moeder, ik zou...."*

Jan en Katrijn komen er ook terstond bij. Jan roept: *"Dat drankje is vies, dat mag je kind niet opdrinken. Ik heb de dokter gezien en hij heeft een vies, goedkoop drankje gemaakt. Dat is niet goed. Het is helemaal geen echte dokter, die heeft helemaal niet gestudeerd, het is een kwakzalver, die doet gemene dingen"*.

Katrijn gaat naar het kind, pakt het flesje, ruikt eraan en constateert dat het een heel vies drankje is. Tegen de kinderen: *"Dat drankje is gewoon water met zout en peper. Daar word je ziek van"*, en tegen moeder: *"Moeder..., kom eens gauw kijken..., dat is heel vies. Dat is bedrog"*.

Jan gaat er ook naar toe: *"Ben je echt ziek geworden...hier, neem nou maar van mijn drankje dat je niet hoefde, maar het is wel heel goed, hier..., drink maar snel..., alsjeblieft"*.

Het kind vraagt: *"Wat is het dan, Levenselixer?"*.

Jan: *"Nee, "Levens-lust-elixer", dat maak ik zelf als ik heel vrolijk ben. Als ik dan verdrietig ben of ziek, dan neem ik een slokje en dan ben ik zo weer vrolijk en beter. Het helpt altijd"*.

Het kind drinkt aarzelend, maar wordt zienderogen beter. Dan zegt ze: *"He..., gelukkig..., nu heb ik geen pijn meer..., nu voel ik mij weer gezond, net zo gezond als vanmorgen"*.

Moeder: *"Wat zeg je nu...? Zo gezond als vanmorgen...? Was je dan niet ziek...? Wat is dat nou...?"*

Kind: *"Nee, moeder, ik was niet ziek, maar ik wilde niet naar school. Ik wilde helpen bij het versieren voor het feest"*.

Moeder: *"Ooh, wat erg, mijn lieve kind was helemaal niet ziek, maar ik ben wel al mijn spaargeld kwijt voor een drankje. Ooh, wat moet ik toch doen?"*

Kind: *"Geld kwijt... voor dat drankje..?, oh, moeder..., wat erg..., ik wou het jou helemaal niet moeilijk maken. Ik heb heel erg veel spijt. Maar door dat drankje werd ik wel heel ziek"*.

Katrijn: *"Dat moeten we die kwakzalver betaald zetten. Kom Jan, we gaan naar die kwakzalver toe en laten hem het drankje zelf opdrinken. En jij moet dat geld terug halen, alles, en nog meer. Die kwakzalver moet gewoon alles betalen"*.

Jan ontwijkt: *"Eh... ik moet toch eerst versieren, ik kan hier toch niet weg, je zei dat ik moest opschieten met versieren"*.

Katrijn: *"Nee Jan, hier is het drankje en jij moet er naar toe. Buurvrouw, wij gaan mee, wij moeten die mensen flink bang maken"*.

Buurvrouw: *"Ik neem mijn bezem mee"*.

De kwakzalver komt hen weer tegemoet: *"Ach, vriendelijke mensen, komt u toch binnen, wat kan ik voor jullie doen, waarmee kan ik jullie van dienst zijn?"*

Jan, boos: *"U hebt een vies drankje gemaakt en duur verkocht aan een arme vrouw, voor een ziek kind en dat kind is nog veel zieker geworden. U moet dit drankje zelf opdrinken"*.

Iedereen dreigt. Kwakzalver en vrouw weigeren heftig, weren het af en Jan dringt hevig aan, ze worden heel bang. Ze roepen: *"Nee..., nee..., ga weg..., verdwijn..."*.

Jan vervolgt: *"En..., u moet ook het geld terug betalen. Nu..., alles wat u hebt"*.

Kwakzalver roept: *"O, wat verschrikkelijk, laat ons met rust, wij doe het niet weer. Oh..., wat zijn jullie enge mensen"*.

Onder bedreiging van Jan geeft vrouw het geld aan buurvrouw en roept: *"Oh..., wat zijn wij zielig"*. Ze vallen elkaar jammerlijk in de armen.

Dansend gaan Jan, Katrijn en buurvrouw naar moeder.

Buurvrouw: *"Moeder, wij hebben de kwakzalver heel erg bang gemaakt en hij heeft het geld teruggegeven. Alstublieft, dit is weer voor u".*

Moeder krijgt al het geld: *"Oh, wat fijn, mijn lieve kind is weer beter en kan nu weer naar school".*

Kind: *"Dat was echt niet leuk, om zo ziek te zijn. Want ik heb helemaal niet kunnen helpen met versieren. Nu moest ik steeds thuis blijven".*
Ik zal u nooit weer wat wijs maken". Tegen de kinderen *"Ik ga gewoon naar school, dan kan ik later ook studeren".*

Moeder tegen de kinderen: *Ik ga pannenkoeken bakken, daar word je ook gezond van, of niet..., buurvrouw".*

Katrijn *"Kom , we gaan met z'n allen versieren voor het feest".*

Allen maken een dansje met vlaggetjes en serpentines en gaan versieren.
Kwakzalver en vrouw heel zielig.

Gordijn dicht of af gaan.

Tekst en regie:

© Martin van der Mey, Zeist.
mvandermey@live.nl